

BRAM BAKKER INTERVIEWT SARA KROOS

Ik ben nooit bang op een podium. Ik ben bang in de supermarkt'

'MIJN NIEUWE
VOORSTELLING GAAT
OVER DE SYSTEEM-
FOUTEN DIE ER NAAR
MIJN IDEE BIJ ONS
INGESLOPEN ZIJN'

m.m.v. Anna Scott, Four to Six, Kyra & Ko

Bram Bakker is psychiater en publicist. Sinds kort staat hij, samen met Marjolijn van Kooten, ook in het theater met de voorstelling 'Geen paniek!'. In elke editie van WACHT! voelt hij een bekende Nederlander aan de tand over (on)gezond leven. In dit nummer: cabaretière Sara Kroos (34).

Tekst Bram Bakker Fotografie José van Riele Styling Nickel Diddé@classofstyle Fisagie Ronald Huisinga

9 minuten leestijd

Liefhebbers van cabaret kennen vrijwel zonder uitzondering de naam Sara Kroos. De vrouw die ooit bekend werd omdat ze de moed had de ellendige gebeurtenissen uit haar jeugd te verwerken in haar programma's, is inmiddels een gevestigde grote naam in de Nederlandse kleinkunst. Naast haar theaterprogramma's is ze dol op schrijven: als columniste, maar ook als (mede)auteur van boeken. In november is in Rotterdam de première van haar nieuwe programma 'Doorgefokt', en er komt ook een nieuw boek aan, over taarten bakken en afvallen. Stof genoeg voor een goed gesprek.

HOE GAAT DAT BIJ JOU IN ZIJN WERK, HET MAKEN VAN EEN NIEUW PROGRAMMA??

'Ik maak het programma tijdens de try-outs. Ik probeer heel veel uit, en dan ga ik 's nachts weer herschrijven. Dat ga ik dan de volgende keer dat ik speel weer testen, enzovoort. Dus ik maak het eigenlijk heel erg samen met het publiek, met hun reacties. Je hebt collega's die doen het bijna geheel in het repetitielokaal. Als ze daar dan uit komen is hun voorstelling al bijna helemaal af.

Mijn manier is wel kwetsbaarder en lastiger, denk ik, omdat er dan natuurlijk avonden bij zitten dat je denkt: 'Oh mijn god...'

MAG JE EIGENLIJK ALLES ZEGGEN, OF MOET JE REKENING HOUDEN MET DE GEVOELENS VAN DE MENSEN IN DE ZAAL? MAG EEN PSYCHIATER EEN HARDE GRAP MAKEN OVER SUÏCIDE BIJVOORBEELD, OF KAN DAT NIET?

'Juist wel! Houd nooit rekening met de kwetsuren van je publiek, dat is geen doen. Uiteraard moet je niet één-op-één kwetsend zijn, dus een gerichte opmerking maken tegen iemand op de eerste rij waarvan je iets persoonlijks weet, dat niet. Je moet het er niet om doen. Maar zodra je rekening gaat houden met de hele zaal... Zolang je weet waar je het over hebt, vind ik dat je alles mag zeggen. Ik zou nooit iets zeggen over IS of Syrië, omdat ik vind dat ik daar niet genoeg kaas van heb gegeten. Ik ben ook geen politiek geëngageerd cabaretiër. Maar als ik het heb over somberheid, of over de stelling dat we allemaal een beetje zijn doorgefokt, net als rashonden, dan heb ik het ook over mijn eigen ervaringen →

'ER IS NIETS ZO PRETTIG ALS EEN ZAAL MENSEN AAN HET LACHEN KRIJGEN OVER DE DINGEN DIE ONS LEVEN VAAK IETS DONKERDER KLEUREN'

daarin. Dat doorgefokt zijn is het thema van mijn nieuwe voorstelling, het gaat over de systeemfouten die er naar mijn idee bij ons zijn ingeslopen.'

KOMT ER NA AFLOOP WEL EENS IEMAND NAAR JE TOE, DIE ZEGT GEKWETST TE ZIJN DOOR JE?

'Nooit. Maar ik bespreek ook nooit iets na met de zaal. Of en hoe ze lachen is mijn feedback. Doordat in mijn manier van spelen ook mijn eigen kwetsbaarheid zit, denk ik. Ik houd helemaal niet van 'lekker schoppen'. De cabaretiers waar ik zelf van houd brengen hun verhaal ook vanuit hun eigen ervaringen. Ze weten waar ze het over hebben, en brengen daar relativering in aan.'

WIE MOGEN ER WEL WAT ZEGGEN OVER JOUW VOORSTELLING?

'Ik heb een clubje met vaste mensen. Allereerst uiteraard mijn regisseur, Jessica Borst, waar ik nu al vijftien jaar mee werk, en waar ik al mijn programma's mee heb gemaakt. Dan heb ik mijn team, de muzikanten en de mensen van de techniek. En een handjevol vrienden die ik ongeveer halverwege de try-outs uitnodig om met hun aantekeningenblokjes achter in de zaal te komen zitten. Het zijn er vijf, ze komen liefst allemaal tegelijk, en dan heb ik de 'shitstormavond'. Dan gaan we na afloop in de kleedkamer zitten, en dan zitten we daar uren, met mijn zelfgebakken muffins en iets te drinken. En dan zijn ze snoeihard. De allerbeste daarin was een helaas overleden vriend, die altijd zei: hoe verder je komt, hoe meer jaknikkers. Maar ik zal er daar nooit een van worden. En nog altijd beslis ik zelf

of ik wat met hun kritiek doe, maar helaas hebben ze meestal gelijk. Moet je voorstellen, vorig jaar zegt een vriendin uit dat clubje: het eerste half uur kan eruit...'

MOET JE NIET EENS VERANDEREN VAN REGISSEUR, OM TE VOORKOMEN DAT ER ZO IETS ALS GEMAKZUCHT ONTSTAAT?

'Dat gaat met deze regisseur (Jessica Borst, BB) niet lukken. Ik heb haar al sinds mijn 17e, ben toen spontaan op haar afgestapt en heb gevraagd of ze me wilde regisseren. Ik heb wel eens gewisseld qua eindregie, bijvoorbeeld Adelheid Roosen heeft het een paar keer gedaan. Dat maakt haar ook helemaal niet uit, ze heeft geen last van een groot ego of zo... Maar ik houd erg van een vast team, het liefst ga ik hier voor eeuwig mee door. Je moet het ook leuk hebben met elkaar, want je ziet elkaar soms meer dan je de mensen bij je thuis ziet.'

EN DAN HEB JE OOK NOG BOEKEN GESCHREVEN...

'Ik vind schrijven ontzettend leuk. Er komt in oktober een boek uit over afvallen en taarten bakken. Dat heb ik gemaakt met een vriendin die patissier is. Taarten voor bij iedere gelegenheid. Heb je net besloten om naar een afkickkliniek te gaan dan hebben we een taart met heel veel poedersuiker, voor mensen met een burnout hebben we mokka-pepertaart. Dus het is geen truttig bakboek, het gaat 'Als ik het niet kan, kun jij het ook' heten. Het gaat ook over afvallen, want ik ben te dik en daar ben ik al honderd jaar mee bezig. Binnenkort ga ik weer trainen bij zo'n soort nazi.'

'IK BEN TE DIK EN DAAR BEN IK AL HONDERD JAAR MEE BEZIG. VANAF VOLGENDE WEEK GA IK WEER TRAINEN'

WAAROM WIL JE AFVALLEN, HET STAAT

JE TOCH PRIMA?

'Dank je! Ik ben al tien kilo afgevallen, maar ik voel me gewoon niet lekker bij dit gewicht. Ik vind mensen als Paul de Leeuw en Karin Bloemen prachtig, hun gewicht maakt me niets uit. Bij hen denk ik dat het er 'gewoon' bij hoort, maar bij mezelf vind ik dat niet, stom genoeg. Ik weet precies bij welk gewicht ik me goed, gezond en sterk voel en daar zit ik nu boven. Al vijftien jaar gaat het op en neer, het varieert wel twintig kilo. En mijn moeder zegt dat ik een te dikke reet heb, dat is ook een heel duidelijk signaal.'

DUS JE HEBT VRIENDEN VOOR JE PROGRAMMA'S EN JE MOEDER VOOR JE LICHAAM...

(lachend) 'Precies, ik heb eigenlijk geen leven. Ik kom er in deze sessie achter dat ik geleefd wordt. Wat een raar interview is dit... Ik moet nog boodschappen doen trouwens, is dit niet het einde van het gesprek?'

LEEF JE EIGENLIJK VOORZICHTIG?

'Ik drink geen druppel, ik gebruik geen drugs, daar raak ik van in de war. Ik mag zelfs geen suiker. Ik heb van mezelf nogal hoge pieken en dalen namelijk. Soms ben ik een paar dagen best wel somber, dan komt er weer een piek. Ik ken het ritme ondertussen wel zo'n beetje, nu ik de dertig voorbij ben. En ik ben eigenlijk ook al jaren heel gelukkig, met hoe ik leef, met mijn vrouw en met mijn dochter (die geboren werd tijdens een eerdere relatie, BB). Maar soms kan ik nog ineens dippen, in de herfst bijvoorbeeld. Of ik denk op een druk plein: haal me hier weg, want ik word gek.' →

'DOORGEFOKT', OVER DE MENSELIJKE WEEFFOUTEN DIE WIJ ALLEMAAL HERKENNEN, IS VANAF DEZE MAAND IN VELE THEATERS TE ZIEN: WWW.SARAKROOS.NL/SPEELLIJST. OP 15 APRIL 2016 STAAT ZIJ IN SPANT! IN BUSSUM, WAAR DIT INTERVIEW PLAATSVOND.

ANGSTKLACHTEN LIJKEN VAKER VOOR TE KOMEN BIJ PODIUMARTIESTEN. WAAROM GA JE ER DAN OP STAAN, VRAAG IK ME AF? WAT DOE JE JEZELF DAN AAN?

'Klopt, maar ik ben nooit bang op een podium. Ik ben bang in de supermarkt, maar een zaal met 800 mensen vind ik geen probleem. Mijn melancholische inslag zie ik ook bij heel veel collega's. En daarom relatieveer je alles, daarom maak je grappen. Er is niets zo prettig als een zaal mensen aan het lachen krijgen over de dingen die ons leven vaak iets donkerder kleuren. Toen ik jong was waren, er momenten overdag dat ik echt wel raar was, maar 's avonds speelde ik. Nu denk ik: hoe kon je toen op die manier functioneren? Het maakt mij ook niet uit als collega's een pilletje tegen de

stress slikken voor een optreden, zolang ze het vak maar in ere houden. Als ik niet meer de kwaliteit zou kunnen leveren die ik hoor te leveren, omdat mensen wel betaald hebben voor hun kaartje en iets verwachten na een dag hard werken, dan moet ik stoppen. Het is wel mijn vak, geen bezigheidstherapie. Het is misschien Calvinistisch, maar het is ook mijn vak heel serieus nemen. En je publiek hoog hebben zitten, je mag ze niet onderschatten.'

HET IS OOK WEL EEN HARDE WERELD TOCH? IK VIND VEEL VAN DIE GRAPPENMAKERS NIET ECHT COLLEGIAAL...

'Ik denk wel dat het dan vooral gaat over die jongens van de stand up-comedy. Met een paar collega's ben ik echt bevriend, en de rest zijn gewoon collega's. Maar er is er niet eentje waar ik niet mee overweg kan. En hoe vaak kom je elkaar nu eigenlijk tegen? Het is ook best een eenzaam beroep, waarbij je veel alleen onderweg bent. Je komt elkaar eens tegen op een feestje of een première, maar we vormen geen collectief dat met elkaar beraadslaagt of zo. Ik herken dat harde echt niet. Ik heb alleen wel erg van doen met de nieuwe lichting, die veel minder plek heeft dan ik, toen ik begon. De schouwburgers gaan op safe, ruimte voor dertig try-outs voor twintig man is er niet meer, en dat vind ik best lullig. Ik heb het idee dat je minder gedragen wordt tegenwoordig. En ik vind dat het er allemaal moet zijn, ik zou ook nooit iemand publiekelijk af gaan kraken.'

GA JIJ NIET TEVEEL OP SAFE?

'Nee, sowieso niet. Alleen al vanwege mezelf, want ik verveel me gauw...' <